

Språk - og talevansker er ikke uvanlig hos små barn. En norsk studie viser at dette gjelder hvert tiende barn mellom seks og ti år. Språkvansker handler om problemer med å forstå språk, uttrykke seg muntlig og uttale språklydene.

Språkvansker

Språkvansker innebærer at barnet ikke utvikler språket som forventet. Disse vanskene kan være så store at de tiltrekker seg oppmerksomhet fra omgivelsene og/ eller hemmer kommunikasjonen. Årsaken til vanskene kan være sykdom, skade eller utviklingsforstyrrelser, men i mange tilfeller vet man ikke hvorfor barnet har problemer med språket.

Mange deler språkvansker inn i tre grupper:

1. Barn som har vansker med å uttrykke seg og å forstå det som blir sagt. Ofte oppdages vanskene tidlig. Mange barn med språkvansker babler mindre enn andre babyer og de sier sine første ord senere enn barn med normal språkutvikling. Mange begynner ikke å snakke før i 3-4 års alderen.
2. Barn som forstår det som blir sagt, men har vansker med å uttrykke seg med hensyn til lydsystem, ordbøyning, orddanning og setningsoppbygging.
3. Barn som primært har vansker med lydsystemet i språket. Hos disse barna starter som regel språkutviklingen til normal tid. De har også oftest normal setningsoppbygging. Mange kan imidlertid være vanskelige å forstå.

Barn med språkvansker kan i tidlig alder reagere med usikkerhet og sosial tilbaketrekking eller med frustrasjon og utagerende atferd. Det er derfor viktig at disse barna får tidlig hjelp. Tidlig hjelp er også viktig med tanke på senere lese- og skriveutvikling, da det har vist seg at barn med språkvansker er spesielt utsatt for å utvikle lese- og skrivevansker.

Språklydvansker

Barn med språklydvansker uttaler ord på en uvanlig måte lenger enn forventet. Disse vanskene kan opptre uten at barnet har andre språkvansker.

Ingen forventer at språklydene brukes riktig i barns tidlige språkutvikling. Når barnet nærmer seg skolealder, vil man derimot ha forventninger om korrekt uttale av de fleste språklyder. I denne alderen vil derfor vansker med uttale få mer oppmerksomhet. Mange har likevel vansker med mestring av r-, s- og kj-lyden også i tidlig skolealder. Noen av disse barna vil kunne lære seg til å mestre språklydene på egenhånd. Mange av barna vil likevel ha behov for hjelp til å trene på de vanskelige lydene. Når denne hjelpen bør settes inn, vil være avhengig av når man forventer mestring av språklydene. Norske barn bør i de fleste tilfeller bruke de ulike språklydene på følgende alderstrinn:

3 år: vokalene -m -p -b -h

4 år: n -t -d -j -f -v -l

5 år: k-g -ng. Barnet bør ikke systematisk utelate stavelser eller enkeltlyder

6 år: r

7 år: s (etter tannfelling)

9 år: kj -skj

Dette er en retningsgivende inndeling av når man bør ha en viss oppmerksomhet rundt språklydene barnet ikke mestrer. Omfanget av vanskene må også tas med i betraktning i forhold til når man bør sette inn logopedisk hjelp.

Tilleggsvansker

Barn med språkvansker har ofte tilleggsvansker. Dette gjelder spesielt barn som har vansker som varer lenge.

- Noen barn som har språkvansker, blir sky og trekker seg tilbake, eller de får vansker med å beherske seg når de blir frustrerte.
- Det er anslått at rundt 15-30 prosent av de førskolebarna som har språkvansker, også har atferdsproblemer.
- Mange av barna har også motoriske vansker.
- Barn med språkvansker kan bli avvist av jevnaldrende i lek og får mindre sosial trening enn jevnaldrende.
- Lese- og skrivevansker er også vanlige hos barn som har eller har hatt språkvansker.

Hos barn som har tilleggsvansker, er språkvansken ofte vanskeligere å oppdage fordi oppmerksomheten først og fremst rettes mot tilleggsvansken. Barn med tilleggsvansker kan ha andre behov for tilrettelegging enn barn som kun har språkvansker. Tiltak på et tidlig tidspunkt har ofte avgjørende betydning for at barnet får en positiv utvikling og ikke utvikler tilleggsvansker som kan hemme barnet vel så mye som språkvansken i seg selv.

Dersom du har spørsmål vedrørende ditt barns språkutvikling, kan du få svar og eventuelt hjelp av en logoped.

Språk- og uttalevansker hos barn

Besøksadresse:
Åsveien 21, 3475
Sætre

Hjemmeside:
hurumlogopedi.no
Telefon: 40856624

E-post:
logopeden@live.no